

45

BUEZ

SANTEZ GENOVEFA A VRABANT

Var eur ton orinal

Me o suppli compagnenez,
Da glevet cana eur vue,
Da Genovefa a zeo gret,
Melezour an itronezet.

A Vrabant a oa guinidic,
A lignez nobl a pinvidic,
Christenez mad e voa ive,
Guir servijerez da Zoue

Pa voa en he bugaleach,
Hi a gare an hermitaj.
En eur horn a jardin e zad.
Ne met eno n'em gav e fad.

He mam ous e c'honsiderie
Eun de a c'houlennas cuti ;
Penos va merc'hic hermites ?
Ha ne deuet-hu quiet d'ar pales.

Va mam, e cornic o jardin
Me a meus eur boquet divin ;
M'em meus eno eur melezour
An outro Sant Yan Badezour,

Allas ma merc'hic, emezi,
C'houi n'en noc'h quiet evit souffri
Ebars en desert e zeus poan
Ne andurfec'h quiet a gredan.

Kaeroc'h eguet foundelisen
E voa ar plac'h ma a dra certain.
Quen a deuet da vit e foltret
Da gass dan noblanç da velet.

Eur palatin, Siffoi. hanvet
He renomme e deus clevet,
Hag a zisquennas en Brabant
Gant eun ekipach excellent.

Ractal vel ma oa erruet
En ty e zad e n'em rentet
En em bresaetas er pales,
Saludi ar Prins hag ar Brinses

Goude beza saludet,
E menad n'eus goulennet
M'en dije ar brinces yaouanç.
Quen eguet menet da Vrabant.

He zad dont da gonsideri
E voa avantajus ar parti
A roas carg d'e mam neuze
Da c'hout a gi a zimeje

Ma merc'h prest en em preparet
Eru zo eur Prinç d'ho quelet ;
Eur palatin a voad buel,
Quender gompez d'an Impalaer,

Me ne meus nemert sectec vloas
Ha dre ze hon re yaouanç c'hoas
Ne n'hon c'haos nemet eur buguel
Da vont da suit an Impalaer.

Evel an eol pe arc c'hristal,
Ec'h antreas ebars er zal.
Ar palatin zo estonet
O consideri e guenet,

Gant honor a perseveranç
Ec'h eus dezan ar reveranç.
He furnez hac e modesti
A voe meurbêt d'he fantasi.

Mes pa voe parlantet dezi
Var ar sujet da dimezi
E chanchas a liou e pisach,
Ar palatin e remerquas

Ne ouffe ben consideri
Peguement a velancoli
A gonserve ar Palatin.
Gant oun caout refus diouti.

Eur mis anter eo padet
Solenniteo an eured,
A sonnerien, ar bal, an danç.
Visitou bemde gant noblanç.

Siffoi, c'houi oc'h eus eureujet.
A gaëran demeus ar merc'het.
Evit monet ganec'h d'ho ty,
Diouallit ne defe annuie.

Biriquen annui ne devo
Evit queit a ma vezi beo
Ne quiet evit cavet annui
E c'houlennan da zont d'am zy.

Siffoi o vezo preparet
Da vont da Trevez gant e bried.
A voe gant e dad recevet
Gant cals a joa hag a respect

Daou vlavez anter e zint bet
Hep bea gant netra tourmantet,
Bras e voa ar fidelite
A voa entre an daou bried-se.

Quen a deus Aberdam.
Eun adversour bras da roue,
Da brometti a dra certain,
Massacri an oll gristenien,

Biscoas distruj a zoudardet.
Evit eur vech na ve goelet
A dal Sodom a Belsade
Betec Tour e bad e arme.

Tri ugent mil a zoudardet.
An daouzec mil a zragonnet,
A voa gant Martel dirac Tour
Ha c'hoas e c'houlennas zicour.

Skriffa e eure d'ann noblanç
An Allemagn, à Spagn, a Franç
Dont da assistan Charles Martel,
A voa general er brezel,

Siffoi, unan a re vrassan,
A voarche ive da gentan
Hoc e voa dean discrifet
Monet gant ann Allemagnnet.

Siffroi, al lizer pa welas.
Genovefa a gonfias
E dieguez, e oll vadou
De gonfidant hanvet Golo.

Neuze pa oe prest e arme,
E bartias en hano Doue
Hac e oa gant Martel recevet
Gant cais a joa hag a respect.

A drugare ann Eternel
A deu a victoir gant Martel
Abderam zo bet lazet
En Tour hag e ell zoudardet.

Pe oe achu ar gombat-ma
Da velet e Genovefa
En deus digaset Siffroi
E zijenti hanvet Lanfroi.

Itron, setu aman kelou,
Lizeriou digant an autrou ;
Er paquet e zeus eur pressant
A dal eur som bras a arc'hant.

Lavaret a ra d'an itron
Ez ann autrou da Avignon
Ha da Narbon, evit kemer
Roue bras a Sarasinet

Evel ma clevas qument se
E ze c'hoas d'an arme
E scristas buan Lanfroi
Eur liser goel trist da Siffroi.

C'hui Siffroi a zo en arme,
En danger bras ouz ho pue ;
Mes ho Genovefa a zo,
En quen bras danger gant Golo

Penevert ne meus quet a c'hoant
Pronoci comzo insolant
Me lavarfe ar proportionno
A glev an itron gant Golo

Golo voa eun intendant
A voa bemde comunamant
En compagneuz an itron
En despet d'he opinion.

Tol evez papillon bian,
Hac na vez losquet gant an tan
An tan eus an impurete
A zo nez calon nos a de.

Na sonjfes en devotion
Hag en modesti an itron
Ne laques da speret
Da garout nep a skaro ket

Pa vel er vad ar mechant-ma
Nel quet deoco ra Brinces-man,

Ar soupçon en deveus sonjet
Laquet e calon e fried.

A ma eo guelet an impi.
O commanç c'hoari e dragedi
Ember e velfet christenien,
E oll dreitourach pen-da ben.

Eur c'heguiner a voa en ty
A bet a voa o servichi,
A voa karet gant an itron
Abalamour m'oa den guirion.

Rei a eure an intendant
D'ar c'heguiner commandamant
Mont d'he c'hamb pa vije cousquet
Hac e laquat o c'hemeret

Kaër a doa an daou innoçant-se
Quemer an douar hac an év
Da zonet eno da destou
Euz an dreitoureuzou Golo

Allas ! Allas ous ar gibet
Mervel paour kez e vezo red
Ni a rai pinijen hon daou
Euz an dreitoureuzou Golo

Quemeret voe ar c'heguiner
Hac on laquet prisonnier
Genovefa a vo laquet
Ebars en eur c'hamb alc'hueset

Ego e combatte oute,
Abalamour d'a chastete,
Scriffa ra Golo iisero
Ha cass messenger d'ann autrou

A lavaret a voa decevet
Gant ar c'heguiner he pried,
Scriffa a eure an autrou
Da laquat Drogran d'ar maro

Laqat Genovefa ive
Er prison qen ma eruje
Pa ve bep pemb mis en prison
Neuze vouilloudas an itron

Hep sicour, na galou, na tan
Hi a chanjas e mab bian.
Incontinent ma oe gant
E gristenien e deveus gret

Gant aoun na varge diganti,
Hac en he hanvas BENONI
Sevel a re Golo ar brud
Communamant e touez an dud,

Penos Siffroi a vo beuzet,
O sonjal cavet e bried
Cassa a eure eur vaguerez
Da c'houlou digant ar Brinces

Ma carje dont d'he eureuji,
E roje liberte dezi
Ar Zantes a voe quelelennet
Gant ar Rouanez deus ar bed :

Ebars e gambr pa entreas
Eur façad dezan a roas
Ennes eo tol all lealdet !
A poa da Siffroi prometet,

Ma vijes fidel, emezi,
Pa voas laket da vestr en ty,
Te a vije recompanset
Pa vije eru va fried.

Erruout a ra lizerou
E tistro d'ar guer an autrou
Pa gleo Golo a teus ar c'hont
E za da Strasbourg d'he rencontr.

Mont a ra da dy ar sorcerez
Hac a voa c'hoar d'ar vaguerez
Hac rei dezi aour hac arc'hant,
Kement a ma vije contant.

Me m'eus eur meleuzour ardant
Eme ar sorcerez mechant,
Hac arei Pa Siffroi guelet
Ar pezh n'em deo c'hoarveet

Pa oe zur demeus he affer
E yas jaouis ebars en kaer
Ma voe gant a c'hont recevet
Gant cais a joa hac a respect,

Neuze a tennas a gostez
Da c'houl outan ar wirionnez,
Var ar sujet eus e bried
A rent e galon contristet.

Golo a lavarez dean
Ne donetit quet emezan
Demeus e infidelite,
A zo prejudis d'ho pue.

Ouspen e me an den mechant.
Me anave eur vreg vaillant
A sisquezo en ho vresans
Quement so gret en hoc'h absans.

Siffroi, neuze ous e glevet,
A so contentet e speret
Evel darn deus ar gristenien
O tont d'a gredin s rcerien,

Momet a rejont assemblez,
O daou da dy ar sorcerez,
En eun toul dindan an douar,
Elec'h na voa nag eol na loar.

A sorcerez a allumas
Diou c'houlouen gaer a goar gla

Leiz eur bezel demeus a zour,
Laquet dindan eur mezelour.

A ra dezan teir guerch guelec,
Ar c'heguiner gant e bried.
Neuze ec'h ordren da Golo
Da vont d'he laquat d'ar maro ;

Hi hac he mab Benoni,
Ro dei ar maro a guiri,
Golo sur demeus e affer.
A zistroaz joaus d'ar guer

A lavaraz d'he vagueraz,
Gret ar vec'h ma eus ar Brinces.
Roet e setañ gant e tried.
Evit ma vezo distrujet :

Hi hac e mabic Benoni.
A varvo sur em fantazi
Eur plac'h yaouanq a voa en ty,
Eur vec'h dezi ho servichi.

Touchet euz a gompasion
A ias da gavet an itron,
Allas ! emezi, ma mestres,
Gred a vech ma euz ho puez !

Deut a setañ gant Golo
Evit ho laquat d'ar maro
Lavarit din ma mignonez
Petra vo gret d'am buguel quez ?

Allas ! ma mestres emezi,
Mervel rañ quercouls a c'hui
Va mignonez mar am c'heret
Grit eur plijadur em requet ;

Digaset d'in liou a paper,
Evit ma scrivin eur liser,
Evit ma scrivin eur billet
Da laret adieu d'am bried !

Pa vezo Golo o coannia
C'houi allo monet da vita,
Hac on defe em c'habinet ;
Eur c'houls bennag a vo cavet.

Adieu, emezi ma pried,
Me ia d'ar maro en ho requet ;
Biscoas nemeus gret resistans
Da souffri d'och obeissans.

Rei a eure an intendant
Da zaou vevel commandant
En eur c'hoat donet d'ho laza.
Ha z'gas ho zeod deza ;

Sevel a eure quen an de,
Ha cass gantan an daou den-ze;
Pa voent erruet er prison,
E voe divisquet an itron,

E rojont dezi var e zro
Eur goz ventillic d'ha Golo,
Pa voant erru ebars ar plas
Unan a den eur gontel noas

Evit laza e Benoni
Voa etre e divrec'h ganti.
Ne doa lavaret guir a bet ;
Neuze e gommansas preseg

E za d'an daoulin diraze
D'o suplia en hano Doue,
He laza quent he buguel
Ne renqje quet diou vec'h mervel

An daou servicher gant truez
A lezas gante o buez
Ha gouda ho zrugarecat
Ec'h antreas dont en eur c'hoat

En eur rivier pa dremenas,
Diamant Siffroi e daulas
Da redec gant eun dour roulant
Pa oa caus demeus e zourmant

Evi emezi n'am po quet
En beb feçon poant o velet
A merq se eus hon union
Epad ou separation

An diou noz quenta a zeo bet
Dindan eur derven ho cousquet
Hep souffri na poan nag ennui,
Nemet damant d'e Benoni.

Eun druez e voa c'hlevet
Pa en em gravas dilezet.
Allas ! emezi ma buguel
Er vech ma o renquin mervel !

Guerc'hez Mari petra a rin !
Ne neuz mui a lez em poultrin
Ne dan gantan nemet ar goad !
Ne gav mui eur strill a lez mad.

O va Doue oll buissant !
Ho peb soign eus a innosant !
Roit dezan ar man da sebri,
Vel ma roit d'ar malvrini.

Neuze e tisquen ar vec'h
Ec'h c'hoat, da gavet ar Zantez,
Da zigas dezi eun heizeiz
A voe d'ho buguel magueraz,

Quemeret o mabic christen,
Ha deut da guichen ar feunteun ;
Cetu aze dec'h eur heizeiz
A voe d'ho buguel magueraz.

Ar bleizi, ar loenet mechant ;
A voe dese obeissant ;

Bemde e teuent d'he enori,
Ha da renta bizit dezi.

Er c'hoat e voa eur porc hel guez
A deue d'he guelet bemdez
Da durnial an douar dezi,
Da gavet queler da zebi,

Pa voa an daou vla tremenet
Eun Æl a zo bet d'e guelet,
Hac a ro dei eur groas arc'hant
Hac eur crucifix olifant.

Courach va merch na squizit get
Eun de anio vit delivret ;
Prebaret eo a gurunen
A ielo eun devez var ho penn.

Pa oa ar pemp bloa tremenet
Da wela eo en em laquat ;
Var e daoulin dirag ar groas
Evelen outi a gomzaz ;

Penos, emezi, ma Doue !
Hac er c'his mâ e chomin me !
A na ne quet awalach pemp bloas,
Da veza bet ar poaniou bras !

M'am be tanet ho iliso,
Ha ranverset ho auteriu.
Em bijen ho coler apeset
Gant a daëlo a meus sculet

Petra ma Doue, a meus gret
Da veza quen abandonnet ?
Dija a meus encouraget
An usach am boa da besec :

Maes muian tra a gresq ma foan
E c'heo ma buguelic bian,
Ar grucifi dre miracl bras,
Evelen outra gomzas ;

A me ma merc'h petra meus gret
Da veza ouz eur groaz staguët ?
Guir eo ho mab a gresq ho poan
Va hini n'en de quet bian

Guedet ma Mam, Yan, Madelen.
Rannet ho c'halon em c'hichen.
Cetu ar santez consolet
Gant ar voez ar Zalver ar bed ;

Ne c'houlenn mui nemet poaniou,
Hac ar c'hruella tourmanchou,
Pa voa eun deves an Autrou
O sellet eus e paperou,

Ec'h erruas gant ar billet
E devoa scrivet e bried,
Ne ouffe den considerin
E c'hlac'har e velancoli.

Tost e ve d'he c'halon ranna
Pa lennas an tam paper-mà,
Sifroi na neus mui a a repos ;
Na ell cousquet na de na nos

Gant eur voes a lavar deza ;
Te zo eun den a c'hruela ;
Te teus lazet ta vab ena,
Ha Drogan ha Genovefa

En em laqat a ra express
Da vont d'ar chasse eun devez
Na ma rencontraz eun heizeiz
En rentras en coad ar gontez

Er c'havern eo en em dec'hed.
A dreis quein a Zuntez cuzet :
Sifroi a voa estonnet bras
Form eur feumeulen pa velas,

Pa velas form eur feumeulen,
Hac eun heizeiz en e c'hicheu.
Eur voes o lavaras deza :
Sifroi Genovefr e homman,

Perac oc'h aze ea guis-ze,
Er form-ze gant a loenot goë
Me zo eur vreg a Vrabant,
A zo seiz vloa zo en tourmant

A seiz vloa on retiret.
Gant aoun rac coler ma fried
Greg a Vrabant din lavaret,
O c'hanoch hu pe ano a ret ?

Genovefa a voan anvet
Eur palatin voa ma fried.
Cri vijer'r c'halon na welje,
Tost a c'havern neb a vije,

Guelet ar Prins hac ar Brinces
A semplet o daou assemble,
Ha pa voant o daou dissemplet,
Ar Prins goulen eus e bried

Pelec'h eman a c'hrouadur
En deus eun tad quen dinatur ?
Sifroi, beo dre c'hras Doue,
Cetu e vaguerez azes.

Incontinant pa zistroas,
En e c'hichen en eus c'havas,
Hac eun dornad queler ganta
Da rei d'he vamm evit leina.

Ordren a ra d'he vevelou
Mont d'ar guer da vit habijou,
Hac eur c'haros equipet mad.
Evit donet prest d'ho c'herc'hat.

Bevet ho devez assemble
Eur bloa gant calz a zantelez,
Genovefa a zecedas
Ar Prince hag e vab a chomas.

Ma ejont o daou assemble
Da drement a rest ho buez
De plas ma oa Genovefa,
D'ober pinijen a vrassa.

Genovefa, ni o suppli
Da gavet sonj ac'hanomp ni ;
Trois divarnomp an teir goalenn,
Brezel, querez, hag ar vocen.

AN ÆL HAG AR BUGEL

Var don : Me meus choaset eur vestres en escopi Treguer

Eun de, eur rosen sauvach
En dour er em zelle ;
Ebars er fonç e imach
Souplamant a grene :
Var bord an dour eur buguel
A jomme sebeset
O velet an ev buel
Dre ar voas skeudennet,

« O me gar a vue !
Eme ar buguel coant
« An douar am gaf ive
« D'ho fest réjouissant
« Peger douç e en draouyen,
« Avel fresq ar mintin !
« Peger flour e ar spoën
« Fleurisset è an hym ».

Neuse ar rosen sauvach
D'am avel en repos,
A gonte e langach,
E fijadurio nos

Gant joas bras a receive
Beb mintin ar glisen,
Rayon an heol da greiz-de,
D'an abardae prisén,

« Pa velana an alc'hueder,
Eme an innoçant,
« O nijal e bars en èr,
« Var zu an Oriant,
« Ne garfen quet elvetan
« Passeal ken lijer,
« Re douç è ar vue-man,
« Vit beza tremener.

Eun deillen sec'h, o kuez
Deus eur blank anter glas,
A lakas pront da rida
An dour scler eus ar voas,
Ar rosen a lavare ;
En enni e unan !
« Ne garfen ket evelse,
« Distaga ken buan

« Paour kez fleuren eme an æl
« Prest na vont d'an anvou,
« Ar buez man zo henvel,
« Eur ar mor a zaelou
Assamble gant a rosen.
E kemer ar buguel ;
En eur zavel e noabren
E kan a voes huel :

« Evurus ar fleuren tener
« Tennen dre garante,
« Eus a dindan an domder
« Arog anter an de,
« Ar zeven a deu buan
« Da vankat er vue ;
« Evurus ar buguel bian,
« Zo galvet gant Doue.

FIN.